1860. N°. 75.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 18 SEPTEMBER.

BEKENDMAKING.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland* brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat, ingevolge vroegere aankondiging, bij Heeren Gedeputeerde Staten heeft plaats gehad de *vierde* uitloting van *twee en twintig* aandeelen of een kapitaal van *twee en twintig duizend gulden* uit de geldleening van *honderd twee duizend gulden*, tot medebestrijding der kosten van de verbetering van het *Dokkumer Grootdiep* en daarmede in verband staande werken, en dat bij die gelegenheid zijn uitgeloot de nummers 6, 9, 15, 17, 19, 20, 31, 38, 43, 44, 45, 47, 49, 54, 57, 59, 67, 81, 82, 83, 87 en 91, welke betaalbaar zullen zijn ten Kantore van den Betaalmeester te *Leeuwarden* op den 1 *November* 1860.

Leeuwarden, den 4 September 1860. VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland* brengt, bij deze, ter voldoening aan het bepaalde bij Z. M. besluit van den 1 Maart 1831, no. 14, ter kennis van de belanghebbenden, dat de door de Algemeene Rekenkamer, bij besluit van den 3 September jl., no. 53, vastgestelde Rekening van den Betaalmeester wegens de provinciale fondsen over het dienstjaar 1858, met de betrekkelijke Begrooting gedurende 14 dagen, aanvangende met den 22 September eerstkomende, ter Provinciale Griffie voor ieder ingezeten ter inzage zal worden gelegd. *De Commissaris des Konings voornoemd*,

Leeuwarden, den 15 September 1860. VAN PANHUIJS.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 14 September 1860 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 13.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . - 211.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*. . . . - 211.00.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,
den 15 September 1860. VAN PANHUIJS.

BERIGT VOOR DE SCHEEPVAART.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat het op den 7 en 21 Julij 1860 afgesloten Vaarwater door het zoogenaamde *Stoppelzool* aan den mond der *Kuikhornstervaart*, en dat in de *Zwemmer*, wederom voor de Scheepvaart ***IS GEOPEND.*** *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,

Leeuwarden, den 17 September 1850. VAN PANHUIJS.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland* brengt, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat in de Bureaux van het Provinciaal Bestuur te *Leeuwarden*, ter inzage liggen de voorwaarden der op den 21 September 1860 aldaar te houden herbesteding van het onderhoud der Rijkstelegraaflijn van *Leeuwarden* naar *Dokkum* en eener nieuwe aanbesteding van het onderhoud der telegraaflijn van *Lemmer* tot aan den kokerpaal nabij *Stavoren*.

Leeuwarden, den 17 September 1860. VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden* brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat de jaarlijksche visitatien, nopens den herijk der Maten en Gewigten, eerstdaags, bij de Ingezetenen zullen plaats hebben;

dat alzoo een iegelijk wordt gewaarschuwd om zijne Maten en Gewigten *nog eens na te zien*, en die stukken, op welke de jaarletter Q niet gevonden wordt, daartoe alsnog aan de Arrondissements-IJkers te doen toekomen, waartoe aan de belanghebbenden de gelegenheid wordt gegeven van af Woensdag den 19 tot Woensdag den 26 September e. k., telken voormiddag van 9 tot 's namiddags 1 uur.

Burgemeester en Wethouders doen deze waarschuwing met te meer aandrang, omdat, niettegenstaande zulks jaarlijks geschiedt, de ondervinding heeft geleerd, dat er steeds nog een aantal Processen-Verbaal, tegen nalatigen ten deze, moeten worden opgemaakt, welke vervolgingen met kleine oplettendheid kunnen worden voorkomen. *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,

Leeuwarden, J. H. BEUCKER ANDREÆ.
den 15 September 1860. *De Secretaris*, M. S. DE WAL.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Leeuwarden*,

Gelet op artt. 264 en 265 der Gemeentewet, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat het *eerste suppletoir Kohier van de Directe Belasting of Hoofdelijken Omslag* ten behoeve dezer Gemeente over het dienstjaar 1860, door hen voorloopig is vastgesteld en dat hetzelve gedurende *veertien dagen*, te beginnen met den 17 *dezer*, *van des morgens tien tot des namiddags één uur*, voor een ieder ter lezing is nedergelegd ter Secretarie en wel in het lokaal nevens de Hoofdwacht, ingaande door het IJzeren hek, alsmede, dat binnen dien tijd, elk op dat Kohier aangeslagene tegen dien aanslag bij den Raad bezwaren kan inbrengen en zulks bij verzoekschrift op ongezegeld papier.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd.

Leeuwarden, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 15 September 1860. J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

WEENEN, 16 September.

De zitting van den Rijksraad, gisteren gehouden, was gewijd aan de beraadslaging over de begrooting van financien. Er is besloten dat de nationale bank, na afloop van haar previlegie, van haar verband met den Staat zal worden losgemaakt, en dat tot reorganisatie der bank eene commissie van bevoegde mannen zal worden benoemd. Het voorstel der commissie voor de staatsschuld, om alle staatsschuldbrieven te converteren in een 5 pCts. fonds, werd verworpen. Eene verhooging van de directe belastingen werd verklaard onmogelijk te zijn.

NAPELS, 11 September.

Zeven van de forten dezer stad hebben zich overgegeven. De Engelsche vlootvoogd heeft den dictator bezocht. De Sardinische troepen zijn op bevel van Garibaldi gisteren avond geland. Men verspreidt hier het gerucht, dat de Koning, Napels verlatende, bevel heeft gegeven om de stad te bombarderen, het kasteel in brand te steken en de galeikerkers open te stellen. Men zegt, dat het schriftelijk bevel, daartoe strekkende, is gevonden.

Het leger van Garibaldi zal hier binnen vier dagen aankomen met de benden gewapende opstandelingen, te zamen eene legermagt van 80,000 man uitmakende. Men zegt, dat de dictator op het Pauselijk gebied zal aanrukken. De brigades van Bixo en van Medici komen thans in de haven aan. De Fransche gezant heeft niet tegen de landing der Sardinische soldaten geprotesteerd.

Garibaldi verklaart in eene proclamatie, dat de aanhechting aan Sardinie zal plaats hebben, wanneer hij ze te Rome van het Quirinaal zal kunnen afkondigen.

ROME, 13 September.

De kardinaal Antonelli zal een memorandum aan de mogendheden rigten, waarin hij doet uitkomen, dat de aanwervingen van vrijwilligers, waarover Piemont zich beklaagt, geschied zijn op aanraden van Frankrijk en Oostenrijk, welke mogendheden, na het congres van 1856, hebben aangedrongen op de vorming van een Pauselijk leger.

TURYN, 14 September.

In ons officiële regeringsblad leest men een memorandum van den heer de Cavour van den 12 dezer (waarvan in ons vorig no. reeds melding is gemaakt). Het zegt, dat het Gouvernement de Italiaansche beweging niet in regeringloosheid mogt laten ontaarden; het herhaalt de verklaring, dat de stad Rome en haar omtrek door de Sardinische troepen naauwgezet zullen worden ontzien, en het doet een beroep op het gevoel van den Paus, die zelf de kiem der nationale beweging in de gemoederen legde. Het memorandum besluit met de verklaring, dat de Paus, wanneer hij zal hebben ingezien, dat Italie's wedergeboorte in het plan der Voorzienigheid ligt, wederom de vader der Italianen zal zijn, gelijk hij steeds de doorluchtige en hoog vereerde vader van al de geloovigen is geweest.

Onze gezant te Rome, de heer Della Minerva, heeft op Sardinie's ultimatum een afwijzend antwoord ontvangen en is te Florence teruggekomen.

Perugia is door generaal de Lamoricière in staat van beleg gesteld en de ingezetenen met verbeurdverklaring en doodstraf bedreigd; het breken van eenen telegraafdraad zal met eene geldboete van 3000 scudi worden bestraft.

Generaal Fanti is echter, volgens heden alhier ontvangen berigt, in Perugia binnengerukt, na een hevig gevecht in de straten. De vijandelijke troepen zijn in het fort teruggetrokken en hebben zich des avonds, ten getale van 1600 man, onder den generaal Schmidt, overgegeven. Ons verlies is weinig belangrijk.

Generaal Cialdini heeft den vijand naar den zijde van Ancona vervolgd en onder weg 200 man gevangen genomen. Hij is daarop naar Sinigaglia teruggekeerd.

In het jongst ontvangen nommer van het officiële dagblad van Napels leest men een aantal benoemingen, door Garibaldi als dictator gedaan in den naam van Victor Emanuel, Koning van Italie, onder anderen van gelastigden, die het nieuwe gouvernement te Parijs, Londen en Turyn zullen vertegenwoordigen. De benoemden zijn allen voorstanders der aanhechting en lieden van gematigd liberale denkwijze; aanhangers van Mazzini vindt men onder hen niet. Deze benoemingen hebben alhier dan ook in den kring der bewindslieden veel genoegen gedaan. Daarentegen heeft men met leedwezen vernomen, dat Garibaldi nog steeds weigerde op Sicilie tot het houden der volksstemming over de vereeniging met Sardinie over te gaan.

PARIJS, 14 September.

De *Moniteur* (bevestigende het reeds in ons vorig no. medegedeeld berigt) zegt, dat de Keizer met het oog op de in Italie plaats grijpende gebeurtenissen, besloten heeft zijnen gezant dadelijk uit Turyn terug te roepen, zullende de werkzaamheden van het gezantschap aldaar door zijn secretaris worden waargenomen.

Volgens verspreide geruchten, zou een Fransch leger van 30,000 man in Savoye worden bijeengetrokken, welke maatregel dienen moet als antwoord op het zamentrekken van eene Oostenrijksche krijgsmagt bij Borgoforte. Sommigen brengen bedoeld besluit der Regering — als het werkelijk genomen is — in verband met de terugroeping van den heer de Talleyrand uit Turijn, en beschouwen deze, als een bewijs van 's Keizers ontevredenheid over den aanval, waartoe Koning Victor Emanuel op het pauselijk grondgebied heeft gemeend te moeten overgaan.

Volgens eene opgave van het *Journal des Débats* heeft de verovering van het koningrijk Napels, met eene bevolking van 10 millioen inwoners en een leger, dat voor eenige maanden 100,000 weerbare manschappen telde, aan Garibaldi acht man gekost, terwijl buiten die acht gesneuvelden vijftien of zestien van zijne vrijwilligers meer of minder ernstige wonden of kneuzingen hebben bekomen.

Van den 15den. Volgens een brief uit Napels, van 11 dezer, hebben daar hevige demonstratien plaats gehad. Bij eene ordonnantie van de politie is het roepen *leve Garibaldi* verboden. Er is bevel gegeven om vrijwilligers te engageren. De heer Liberio zal prodictator worden, onderwijl Garibaldi de Lamoricière zal aantasten. Er is tot eene diplomatieke zending naar Frankrijk besloten.

In het stadje Ariano heeft eene bloedige reactionnaire beweging gehad. De troepen van Garibaldi zijn daartegen in aantogt.

LONDEN, 15 September.

Volgens de *Morning Post* moet de terugroeping van den Franschen gezant uit Turyn alleen dienen om Frankrijk van alle aansprakelijkheid voor de staatkunde van Sardinie te vrijwaren, alsmede dat Keizer Napoleon niet voornemens is aan Sardinie werkelijke hinderpalen in den weg te leggen.

De *Times* behelst een hoofdartikel, waarvan het volgende de zakelijke inhoud is: Een aanval van Garibaldi op het Fransche garnizoen van Rome zou Italie's ondergang zijn. Indien generaal de Lamoricière's krijgsmagt eensklaps verpletterd wordt, is het waarschijnlijk dat Frankrijk en Sardinie zich onderling zullen verstaan; de afstand van eene andere provincie of hertogdom zou alle oneenigheid tusschen hen kunnen wegnemen. Maar, indien de strijd tusschen de Lamoricière en zijne aanvallers te lang duurt, is het te vreezen dat de katholijke mogendheden in dien strijd tusschen beide komen, waarvan de ondergang van Italie's vrijheid het gevolg zou zijn.

De Weener correspondent van den *Times* meldt, dat de Keizer van Oostenrijk dezer dagen eene memorie van den generaal von Benedeck, den keizerlijken landvoogd in Hongarije, heeft ontvangen, de onbewimpelde verklaring inhoudende, dat het keizerlijke gouvernement in Hongarije geene aanhangers had, dat al de klassen der bevolking tegen hetzelve waren ingenomen, dat Hongarije gezegd kon worden in staat van revolutie te verkeeren, en dat het in Slavonië en het Woiwoodschap nagenoeg even slecht was gesteld. Hij voegde daarbij, naar gemeld wordt, dat hij in staat was met zijne troepen in Hongarije de orde te handhaven, maar, dat hij, als getrouw onderdaan, den Keizer het aanwenden van dwangmiddelen dringend moest ontraden.

Van den 16den. Men meldt, dat er van Perugia tot Rome en de Napelsche grenzen geen Pauselijke troepen meer zijn. De Sardiniërs bezetten Orvieto; in de provincien aan zee gelegen is opstand ontstaan. Frosinone heeft zich tegen het gezag van den Paus verklaard.

Het Parlement te Turijn is tegen den 2den October bijeengeroepen.

HINDELOOPEN, 13 September.

Heden hadden wij het genoegen den geachten Heer Commissaris des Konings dezer provincie in onze gemeente te zien. Nadat ZHEdGestr. eenigen tijd aan het gemeentehuis had vertoefd, is hij van hier naar Stavoren vertrokken.

LEEUWARDEN, 17 September.

In de donderdag jl. gehouden vergadering van den Raad dezer gemeente, waarin tegenwoordig waren 18 leden (afwezig de heer Haverschmidt) zijn, na vaststelling der notulen van de vergaderingen van 23 en 29 Augustus en 4 September ll., behalve de in ons vorig nommer medegedeelde, o. a. nog navolgende zaken ter tafel gebragt of behandeld:

1. Ten gevolge eener meerdere uitgave, gevorderd voor den vervoer van slataarde uit de Noordergracht, waarvoor op de begrooting voor de loopende dienst beschikbaar was gesteld eene som van *f* 1060, is die post, overeenkomstig een deswege door burgemeester en wethouders gedaan voorstel, versterkt met *f* 3189.72 en alzoo gebragt op *f* 4189.72.

2. De belooning voor de gaarders van de kaai- en walgelden vastgesteld en wel die voor den eersten gaarder, belast met de hoofd administratie, op *f* 8 en die voor den tweeden gaarder op *f* 5 wekelijks.

3. Goedgekeurd de rekening van den gemeente-ontvanger over 1859, in ontvang tot een bedrag van *f* 369,175.94, in uitgaaf tot een bedrag van *f* 356,545.29 en alzoo met een voordeelig slot van *f* 12,630.65.

4. Goedgekeurd de begrooting voor het Stads Werkhuis, dienst 1861, in ontvang en uitgaaf beide tot eene som van *f* 1175.

5. Voorstel van burgemeester en wethouders tot regeling van de jaarwedden voor de hoofd- en hulponderwijzers en onderwijzeressen enz. in de openbare scholen in deze gemeente. — Ter visie.

— Vrijdag jl. is door het Prov. Geregtshof van Friesland uitspraak gedaan in de zaak van den vroeger vermelden boter-diefstal, bij den heer Teves te Harlingen. De drie eerste beschuldigden H. R. H., J. B. en J. J. de G. zijn aan de hun ten laste gelegde misdaden schuldig verklaard en te dier zake veroordeeld: de eerste tot 8 jaren en de tweede tot 5 jaren tuchthuisstraf, terwijl de derde is verwezen tot een jaar cellulaire gevangenisstraf. De vierde besch. D. B. is, uit gebrek aan wettig bewijs, vrijgesproken.

— Dingsdag den 25 dezer zal voor het Prov. Geregtshof van Friesland worden teregtgesteld de persoon van Minne Klazes Dijkstra, oud 18 jaren, boereknecht, geboren te Jorwerd, wonende te Swichum, beschuldigd van: 1. het moedwillig in brand steken van een gebouw, zonder dat het te voorzien was, dat daardoor eenig menschenleven in gevaar kon worden gebragt; 2. diefstal, gepleegd bij nacht in de bewoonde huizinge van zijnen meester, bij wien hij als loonbediende inwoonde; 3. het wanbedrijf van diefstal, gepleegd in een logement, waarin hij was ontvangen. Uit de acte van beschuldiging blijkt, dat op den 10 Augustus jl. de stelphuizinge van den landbouwer P. P. Gosliga te Swichum geheel is afgebrand; dat de besch. in zijne verhooren voor den burgemeester van Leeuwarderadeel en den regter-commissaris heeft bekend dien brand te hebben aangestoken, met het oogmerk om zich meester te maken van geld, dat zijn meester op een kamertje boven den kelder had geborgen, waarin hij echter, op het punt van daartoe over te gaan, is verhinderd door de aanwezigheid der boerin en nog eenen persoon; dat de besch. insgelijks heeft bekend in den avond van den 13 Julij te voren, toen zijn meester zich voor eenige oogenblikken uit het vertrek had verwijderd, van eenen stoel een zakje met geld te hebben ontvreemd, waarvan hij drie rijksdaalders ontvreemd en het overige aan zijnen meester teruggegeven heeft; dat de besch. mede heeft bekend, op den 8 Augustus jl., 's morgens omstreeks 7 uur, tijdens hij met T. K. Bloemhof, landbouwer te Swichum, te Dokkum was, in eene kamer uit een zak met geld, die van dezen op de tafel lag, drie rijksdaalders te hebben ontvreemd, — al welke bekentenissen door de verklaringen van onderscheidene getuigen worden bevestigd. De besch. zal worden verdedigd door den heer mr. F. de Haan.

— Bij den burgerlijken stand in deze gemeente zijn van den 11 tot en met den 17 September aangegeven: geboren 8, overleden 11, gehuwd 2 paren.

— Van Holwerd wordt ons van den 15 dezer gemeld: „Onder begunstiging van allerschoonst weder had heden alhier het meest nationaal en gevierde friesche volksfeest, de gewone jaarlijksche harddraverij, plaats. Twaalf flinke kampers betwistten elkander bij deze gelegenheid de zege met moed en volharding. De prijs, bestaande in een fraaije zilveren tafeltabakspot en dito komfoor, werd behaald door de bruine merrie van den heer A. Bijlsma te Tjummarum, bereden door den pikeur S. de Bilt; de laatste mededinger was de zwart bles merrie van den heer P. W. Hoogland te Hogebeintum."

— Uit Driesum meldt men ons als eene bijzonderheid: „De schoenmaker R. J. Kiersma zaturdag 15 September bezig zijnde het heem aan te harken, vond hij den gevelmuur van zijn huis eene slang, van omstreeks zes palmen lengte, zich koesterende in de zon. Ofschoon berigtgever zich stellig overtuigd hield, dat deze slang niet tot het van Italie tot in Zweden voorkomende vergiftige adderengeslacht, maar hoogstwaarschijnlijk tot de in Europa veel voorkomende niet vergiftige blindslangen behoorde, kan hij niet voorbij den reeds meermalen geopperden wensch te herhalen, dat men van wege de Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, of van een ander genootschap, maatregelen nam om, of door geschrift of door afbeeldingen, de kennis meer juist en algemeen te doen worden, zoo wel van de vergiftige als van niet vergiftige dieren als planten.

— Van Haulerwijk (beneden) wordt van den 14 dezer gemeld: „In den nacht van den 12 op 13 dezer is alhier de huizinge van den koopman en winkelier Egbert van der Wal totaal afgebrand. 's Avonds om kwartier vóór elf ontdekte men rook in de woning en daarna op den zolder geklommen, bemerkte men, dat dezen reeds in brandenden toestand verkeerde, zoodat binnen weinige oogenblikken het dak instortte en de geheele huizinge eene prooi der vlammen werd. In der ijl heeft men de kinderen, die sliepen, nog kunnen redden, zoodat er geene menschenlevens zijn te betreuren. Hoogst gelukkig was het, dat er gedurende den ganschen nacht weinig wind was, zoodat de daar onmiddellijk bijstaande woning van den onderwijzer H. de Jong gelukkig ongedeerd is gebleven. De rijksveldwachter L. Köhler, gestationeerd te Haulerwijk, was spoedig op de plaats tegenwoordig en heeft zich op eene loffelijke wijze van zijne taak gekweten. De oorzaak van dezen brand is onbekend; huis en meubelen waren verassureerd.

— Door Z. M. zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren: jhr. mr. F. J. J. van Eysinga en O. B. 't Hooft van Benthuizen, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, mr. W. baron van Lynden, jhr. W. H. Lycklama à Nyeholt, M. A. F. H. Hoffman; mr. K. A. Meeussen, mr. F. J. Jespers, G. Reinders en mr. J. J. Slicher van Domburg, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie zijn o. a. benoemd: tot hoofdcommies bij de algemeene secretarie de eerste commies mr. G. G. van Harencarspel; tot commies op het residentie-bureau te Cheribon de eerste klerk J. H. Simon; als lid bij de hoofdcommissie van onderwijs mr. A. J. Swart, procureur-generaal bij het hooggeregtshof, en als adjunct-intendant bij het materieel der artillerie de 1ste luitenant A. Haga, van het personeel.

— De Belgische *Moniteur* bevat de koninklijke besluiten, waarbij de heeren mr. J. van Lennep te Amsterdam, professor M. de Vries te Leijden en J. van Beers te Lier tot ridders der Leopoldsorde zijn benoemd.

— Den 12 dezer hebben een aantal oude krijgslieden, die behoord hebben tot het vrijwillige jagerkorps van wijlen den heer van Dam van Isselt, te Tiel eene vriendschappelijke bijeenkomst gehouden. Bij deze gelegenheid zijn de guidevlaggen van het genoemde korps in plegtigen optogt naar het Stadhuis overgebragt, om daar bewaard te worden. Z. M. de Koning heeft, door middel van den telegraaf, zijne belangstelling in deze samenkomst doen betuigen.

— Volgens de van Batavia dezer dagen ontvangen berigten heeft de telegraphische verbinding tusschen Batavia en Singapore, die sedert eenigen tijd op nieuw tusschen laatstgenoemde plaats en Muntok was verbroken, den 20 Julij jl. ook tusschen Muntok en Batavia opgehouden, zoodat thans de geheele kabel onbruikbaar is.

— De verbazende ontwikkeling, die men in het fabriekwezen, den landbouw, in één woord, in alle takken der nijverheid thans ziet, wordt alleen teweeg gebragt, omdat de lessen der wetenschap meer en meer onder het bereik van het algemeen gebragt en toegepast worden. De groote, zoo niet de grootste hefboom mag zeker de Scheikunde worden genoemd. Deze te leeren kennen, om daardoor in zijn beroep ook dat voordeel deelachtig te worden, dat anderen genieten, die hare lessen toepassen, is het erkende, maar ook noodzakelijk geworden streven van de nijverheid in het algemeen, vooral, nu die nuttige wetenschap, niet in voor velen dorre, duistere en onbegrijpelijke, maar in eenvoudig en voor schier ieder bevattelijk geschreven werken, noch voor den fabriekant, noch voor den handwerksman meer een geheim is. Onder de vele werken over de Scheikunde moet dat van den Franschen hoogleeraar J. Girardin in de eerste plaats worden genoemd. Na, sedert 1835, de reis door geheel Europa te hebben gemaakt, valt het nu een vierden druk ten deel, zeker het overtuigendst bewijs van erkende doelmatigheid. Eene vertalieg vond ook hier te lande eene zoo goede ontvangst, dat een derde druk, naar den geheel omgewerkten en vermeerderden oorspronkelijken vierden druk, vertaald door den heer J. B. Peeters, apotheker te Gouda, werd vereischt. De eerste aflevering, bevattende 96 pagina's druk, opgeluisterd met een aanzienlijk vermeerderd getal ophelderende *keurige* figuren, is daarvan dezer dagen bij den boekh. G. B. van Goor te Gouda in het licht verschenen en, ten einde het werk voor een groot publiek verkrijgbaar te maken, is de prijs van iedere aflevering der twee deelen, waarmede het compleet zal zijn, op slechts *f* 1 gesteld. Deze nieuwe uitgave verdient èn om inhoud èn om uitvoering en prijs zeker door hen, die eenigen tak der nijverheid uitoefenen, te worden gekend en daarom vestigen wij er de aandacht op.

243ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

13 trekk. Nos. 6224, 15978 en 18144 *f* 1000. — 14de trekk. Nos. 11969, 9158, 18862 en 19226 *f* 1000, 17784 *f* 50,000. — 15de trekking. Nos. 9319, 4346, 15562, 236 en 1118 *f* 1000. — 16de trekk. Nos. 16008, 8400, 2089 en 6778 *f* 1000. — 17de trekk. No. 15[illegible] *f* 1000 en eene premie van *f* 30,000, no. 8101 niet, maar eene premie van *f* 3000.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

TURYN, 17 September.

De Gouverneur van Milaan heeft zijn ontslag gevraagd.

De gematigd liberale partij is ontevreden over het bezetten van den Kerkelijken Staat.

PARIJS, 17 September.

Volgens de laatste uit Italie ontvangen berigten hebben de Sardiniërs de gemeenschap tusschen de steden Spoleto en Ancona afgesneden. Men gelooft dat generaal de Lamoricière zich te Spoleto bevindt.

Ter beurze was een gerucht, dat de stad Ancona zich zoude hebben overgegeven. 3 pCt. Rente (zaturdag 67.82½) heden 67.95.

LONDEN, 17 September.

Door *Reuters Office* wordt uit Toulon berigt, dat aldaar iemand op [illegible] Napoleon zoude hebben geschoten.

Dit berigt wordt echter van geene ander zijde bevestigd.

's GRAVENHAGE, 17 September.

STATEN-GENERAAL.

OPENING DER GEWONE VERGADERING VAN 1860—1861.

Vereenigde zitting der beide Kamers.

In de vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal van heden, onder voorzitting van den heer mr. J. A. Philipse, benoemd voorzitter van de Eerste Kamer, is de zitting der Staten-Generaal door Z. M. den Koning geopend.

Z. M. begaf zich ten één ure, op de bij het programma bepaalde wijze, naar de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamer. Aan de deur van dat gebouw gekomen, werd Z. M. ontvangen door eene commissie uit de Vergadering en door deze naar de zaal der Staten-Generaal geleid.

Na plaats te hebben genomen op den troon, werd door Z. M. DEN KONING de volgende rede uitgesproken:

„MIJNE HEEREN!

„Wederom mag Ik Uwe vergadering openen met een gevoel van dankbaarheid. Ons Vaderland, mild gezegend, handhaaft zich op zijne plaats onder de overige Staten. Onze betrekkingen met alle Mogendheden dragen blijken eener wederzijds gewenschte vriendschap.

„Onze zee- en landmagt gaan loffelijk voort, zich meer en meer in staat te stellen, ten allen tijde haar pligt te doen, en de middelen, welke door Uwe medewerking verstrekt zijn, om het grondgebied des Rijks te beschermen, worden met zorg aangewend.

„Nieuwe verordeningen omtrent de grondwettige verpligting tot het dragen der wapenen werden sedert lang vereischt: eene wet tot regeling van de sterkte en de inrigting der nationale militie zal U eerlang ter overweging worden toegezonden.

„De gezondheidstoestand der ingezetenen is verbeterd. Ik wensch, dat de wettelijke regeling van de uitoefening der geneeskunst, waarvan de ontwerpen U zullen worden aangeboden, tot bevordering van dit belangrijk gedeelte van het volkswelzijn strekken zullen.

„De wetenschappen, vlijtig beoefend, vermeerderen steeds de kennis, waaraan het maatschappelijk leven behoefte heeft; ook de letteren en kunsten blijven de volksbeschaving bevorderen.

„De landbouw, ondanks het nadeel, door aanhoudende regens aan den te velde staanden oogst toegebragt, mag zich in 't algemeen in overvloedige opbrengst verheugen. In het bedrijf van den scheepsbouw is nog geen meer levendigheid en in den toestand der reederijen geene verbetering gekomen. Door de groote visscherij daarentegen zijn aanvankelijk ruime voordeelen verkregen.

„De handel, hoewel eenige terughouding bij zijne ondernemingen een gevolg is van de onrust, die heerscht, in ons werelddeel, levert vrij voldoende uitkomsten op, en bij fabrieken en trafieken wordt een streven waargenomen naar verhoogde en verbeterde werkzaamheid. Waar deze belangen, gelijk ook het binnenlandsch en internationaal verkeer, 't welk in verband daarmede staat, regeling of uitvoering van Mijne Regering behoeven, is Mijne zorg bij voortduring daaraan gewijd.

„Het onderzoek wacht U van een zeer vereenvoudigd tarief van in- en uitgaande regten; en eene nu meer dan ooit gewenschte vermindering der formaliteiten bij den doorvoer zal, hoop Ik, eerlang tot stand komen.

„Met de werkzaamheden tot den aanleg van spoorwegen is, nadat de wet daartoe betrekkelijk was uitgevaardigd, onmiddellijk een begin gemaakt.

„Het telegraafnet is uitgebreid en Noord-Holland en Friesland door een in zee gezonken kabel verbonden.

„De gunstige toestand der schatkist veroorlooft Mij U binnen kort een voorstel te doen tot het aanleggen van nieuwe waterwegen ter betere verbinding van Amsterdam en Rotterdam met de Noordzee.

„De opbrengst van 's lands middelen mag, zoo op zich zelf, als in vergelijking beschouwd met die van vorige jaren, voldoende genoemd worden.

„De toestand onzer overzeesche bezittingen is in alle opzigten bevredigend. Door den moed en de volharding onzer zee- en landmagt is de onderwerping van Boni voltooid en het Rijk van Banjermassing onder ons regtstreeksch bestuur gebragt.

„Heeft het bezit van Neerlands Indie, bij toeneming van bevolking en welvaart, op nieuw groote voordeelen opgeleverd, een aanmerkelijk deel daarvan wordt aangewend tot einden, waarvan nog meer ontwikkeling in die gewesten te hopen is. Dien invloed mag men verwachten van een vermeerderd, vernieuwd en door kustlichten beter verzekerd verkeer in den Indischen Archipel, van nieuwe inrigtingen voor het onderwijs, van eene krachtige verbetering der middelen van vervoer.

„Het wetsontwerp tot opheffing der slavernij in onze West-Indische Koloniën zal, gewijzigd, op nieuw aan Uwe beraadslagingen onderworpen worden. Behalve deze onderwerpen, Mijne Heeren, zijn er andere, niet minder gewigtig, voor welker regeling Ik Uwe medewerking zal hebben in te roepen. Maar niet van onze overleggingen alleen heeft het Vaderland zijne toekomst te wachten. Moge het de goedertierenheid ondervinden van den almagtigen God!

„Ik verklaar de gewone vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend."

Na het uitspreken van deze rede verliet Z. M. de zaal en begaf zich met denzelfden trein, waarmede Hoogstdezelve was gekomen, terug naar het paleis.

Latere dépêche.

In de heden namiddag gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn door den tijdelijken voorzitter, den heer Anemaet, twee commissiën benoemd tot onderzoek der geloofsbrieven van de nieuw gekozen leden.

Morgen zal de Kamer eene zitting houden, waarin door die commissiën verslag zal worden uitgebragt.

Er zijn twee adressen ingekomen tegen de verkiezing van den heer Wijbenga, alsmede twee tegen die van den heer Dirks.

AMSTERDAM, 17 September.

			15 Sept.	*Heden.*				15 Sept.	*Heden.*
NEDERLAND.					OOSTENRIJK.				
W. Schuld	2½	pc.	61 13/16	61 13/16	Metalliek	5	pc.	44⅛	[illegible]
dito	3	„	74½	74½	Nationale	5	„	52⅞	[illegible]
dito	4	„	97⅝	97⅝	dito	2½	„	28 15/16	24
Hand.-Maatsch.	4½	„	129		bet. Amsterd.	5	„	66⅝	67
RUSLAND.					SPANJE.				
H. & Co. 1798/1816	5	„	100½	100⅜	Obligatien	1½	„	39	[illegible]
dito 1828/1829	5	„	100⅝	100½	dito	3	„	47¼	[illegible]
dito	4	„	76½	76¼	Binnenl. 6/m	3	„	46⅜	[illegible]
S. & Co. 5de s.	5	„			PORTUGAL.				
dito 6de „	5	„	95 9/16	95 11/16	Obligatien	3	„	41 11/16	[illegible]
dito	4	„			dito 1856/1859	3	„	40⅜	[illegible]

Heden: Mexico 3 pCt. 20¼.

LONDEN, 17 September. Tarwe 1/ hooger. — Raapolie 42/6 met verkoopers en Lijnolie 30/9 met koopers. — Boter: Friesche 114/ en Groninger 76/.

AMSTERDAM, 17 September. Granen vast, met weinig handel. — Koolzaad op 9 vat op October 70½ p. v., op April 73 p. v. — Raapolie, vliegend ƒ 40.50, op November ƒ 40.25, op Mei ƒ 42.25. Lijnolie, vliegend ƒ 30, op Nov.—Dec. ƒ 30.

ROTTERDAM, 17 September. Tarwe ƒ 6, Rogge en Garst ƒ 3 lager.

LEEUWARDEN, 14 September. Boter ƒ 48, aanv. 1002 ¼, 31 1/8 en 60 1/16 vat. — Kaas: nagel- ƒ 28.50 à ƒ 30.75, kanter- ƒ 27 à ƒ 30 witte kruid ƒ 27 à ƒ 28.75, aanv. 7742 Ned. ponden. — Veemarkt. 587 Runderen: 140 vette Koeijen ƒ 114 à ƒ 220, 248 melke ƒ 70 à ƒ 195, 32 vare ƒ 85 à ƒ 140, 88 Vaarsen ƒ 65 à ƒ 130, 20 Ossen ƒ 90 à ƒ 145, 23 Stieren ƒ 44 à ƒ 130, 86 vette Kalveren ƒ 9 à ƒ 48; 634 Varkens: 46 vette ƒ 65 à ƒ 110, 420 vette Biggen ƒ 20 à ƒ 44, 168 magere ƒ 12 à ƒ 38; 1411 Schapen: 860 vette ƒ 14 à ƒ 36, 62 melke ƒ 10 à ƒ 28, 22 Rammen ƒ 12 à ƒ 27, 346 Lammeren ƒ 4 à ƒ 13, 121 magere Hamels ƒ 2 à ƒ 7, zoomede 3 Geiten ƒ 2 à ƒ 13 en 11 Werkpaarden ƒ 40 à ƒ 210. De handel in al het Vee was trager dan de vorige week.

GRONINGEN, 14 September. Tarwe in een doen, nieuwe Rogge iets williger, oude als voren, Boekweit met weinig handel, Garst slepend afgaande, nieuwe dikke Haver 15 ct. lager, Gort onveranderd. — Koolzaad bij kleinen aanvoer prijshoudend (ƒ 8 à ƒ 12). — Raapolie ƒ 39.50 en Lijnolie ƒ 30.

DRAGTEN, 13 September. Boter ƒ 46. — Kaas ƒ 30. — Rogge ƒ 6.25 à ƒ 6.50, Boekweit ƒ 7.25 à ƒ 7.50.

STAAT VAN DE MIDDELPRIJZEN DER GRANEN en andere Objecten, welke gedurende de tweede helft van de maand Augustus 1860 ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht volgens Nederlandsche maat en gewigt.

Tarwe..	Witte ..	ƒ 11.50	de mudde.	Boter		ƒ	1.19	het pond.
	Roode..	„ 0.00	„ „	Vleesch.	Koe......	„	0.55	„ „
Rogge..........		„ 6.87½	„ „		Kalfs.....	„	0.00	„ „
Gerst...	Vroege.	„ 5.25	„ „		Schapen ..	„	0.43	„ „
	Late ...	„ 0.00	„ „	Varkens-vleesch..	Versch ...	„	0.63	„ „
Boekweit.........		„ 8.55	„ „		Gerookt ..	„	0.84	„ „
Haver..........		„ 3.90	„ „	Aardappelen....	Vroege ...	„	2.67½	de mudde
Witte Boonen		„ 0.00	„ „		Late	„	0.00	„ „
Erwten..	Witte ..	„ 0.00	„ „	Zaad....	Kool	„	11.00	„ „
	Groene.	„ 10.75	„ „		Raap.....	„	0.00	„ „
	Graauwe	„ 10.25	„ „		Lijn......	„	9.00	„ „

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 31 Augustus 1860.

De Burgemeester, J. H. BEUCKER ANDREÆ.

*** 25-jarige echtvereeniging van:
WABE JACOBS DE JONG en JISK JANS VAN DER MEULEN.
IJmedam, den 17 September 1860.
Hunne dankbare Kinderen.

*** Getrouwd. Lemmer den 6 September 1860:
B. H. VAN DER LAAN, van *Heeg*, en
H. A. DE KOE, van de *Lemmer*.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Getrouwd:
I. E. SIMON, *1ste Luitenant bij het 7de Regement Infanterie*, en
M. P. KROON.
Hoorn, 10 September 1860.

*** Bevallen van eene DOCHTER A. J. OPPEDIJK, geliefde Echtgenoot van
IJlst, 6 September 1860. C. P. DE JONG.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON NEELTJE P. LIJCKLAMA à NIJEHOLT, geliefde Echtgenoot van
Witmarsum, 10 September 1860. JOHAN B. VAN ABBEMA.

*** Bevallen van een ZOON M. C. SCHOLTE, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, 11 September 1860. G. F. LANGEMEIJER.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER ANKE VAN DER WEIJ, geliefde Echtgenoot van
Sneek, 14 September 1860. FEDDE VAN DER LAAN.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER K. K. WUST, geliefde Echtgenoote van
Dockum, den 17 December 1860. J. J. G. DEMES.

*** Nog treurende over het verlies onzer Moeder werden wij heden op nieuw in rouw gedompeld door het overlijden van onzen geliefden Vader PIETER HENDRIKS BUISMA, in leven Oud-Onderwijzer en Kerkvoogd alhier. Hij overleed heden avond omstreeks 11 ure aan een langzaam verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van 84 jaren en 4 maanden. Zijne welwillendheid en zachtmoedigheid, die hem in zijnen kring eene algemeene achting deden verwerven, zijne liefde en trouwe vaderzorge, blijven bij ons in dankbaar aandenken, terwijl christelijk geloof en christelijke hoop onze droefheid over het nog altijd treffend verlies verzachten.
H. P. BUISMA,
Langweer, den 5 September 1860. mede namens Broeders en Zusters.

OFFINGAWIER, 6 September 1860. Heden avond om 8 uur overleed mijn geliefde Echtgenoot EILE MARTENS V. D. WAL, na een lang en smartelijk, doch zeer geduldig lijden, in den ouderdom van 55 jaren en ruim 5 maanden. Sedert 1830 Onderwijzer alhier, mij, na eene echtvereeniging van ruim 29½ jaar, nalatende 4 Kinderen en een Behuwdzoon. — Dat hij gerust de eeuwigheid is ingegaan, vertrouwende op een liefderijk Opperwezen, strekt ons tot troost.
IJPKJEN IJ. JELLEMA, Wed. E. M. V. D. WAL.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en vele Bekenden.

*** Op heden den 7 September 1860 ontsliep zeer zacht en kalm onze waarde en zeer geliefde Moeder en Behuwdmoeder EELKJEN JACOBUS DE VRIES, in leven Wedw. van wijlen K. H. KALMA, in den gezegenden ouderdom van ruim 77 jaren. Ofschoon haar gemis voor ons smartelijk zij, daar zij ons nog bij den dag tot raad en bestiering was, is er echter ruime dankenstof, niet alleen in haar langdurig bezit, maar dat zij tot aan den laatsten ademstond heeft mogen blijken geven van haren ruimen ingang in het eeuwig Koningrijk hier boven, die alleen bestond in de heilweldaden van haren dierbaren Borg en Middelaar.
Boxum, den 7 September 1860. S. K. KALMA, uit aller naam.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vriende en Bekenden.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, in den gezegenden uderdom van 88 jaren op eenen dag na, onze beminde Moeder en Behuwdmoeder ANTJE J. WADMAN, Weduwe HINDERK H. PALLAS.
Kollum, 7 September 1860.
H. PALLAS.
F. H. SNIJDER.
J. L. BOORSMA.

*** Heden overleed onze waarde Moeder MEIKE EVERTS EVERDA, in den ouderdom van 71 jaren en 4 maanden, Weduwe van JOCHUM MARTENS DE BOER.
Huizum, den 9 September 1860. W. T. FENNEMA, uit aller naam.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoot DIRK J. ZANDSTRA, in den ouderdom van vier en dertig jaren, uit een huwelijk van elf jaren, mij nalatende twee Kinders.
Wommels, 10 September 1860. IJ. VISSER, Wed. D. J. ZANDSTRA.
PS. De affaire blijft voorloopig op den zelfden voet continueren.

OPENDE, den 11 September 1860. Heden overleed, na een langzaam verval van krachten, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder JOHANNA RIJNVIS, Weduwe C. TERPSTRA, in den gezegenden ouderdom van 89 jaren en 9 maanden.
Eenige kennisgeving. D. TERPSTRA, uit aller naam.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van vier dagen, mijn eenige Broeder JAN JOUWS BENNEMA, Weduwenaar van SIJKE ALBERTS KROL, in den ouderdom van bijna 62 jaren.
[illegible], den 11 September 1860. JANKE J. BENNEMA, uit aller naam.

*** Mijne oudste Dochter JELTJE ontviel mij heden, na smartelijk lijden, in den bloeijenden leeftijd van ruim 16 jaren, en laat mij de herinnering harer kinderlijke liefde en trouwe hulp. — Onder de vele verliezen in mijne Familie is deze nieuwe beproeving eene der zwaarste. Moge mij de troost der Godsdienst nimmer ontbreken!"
Warga, 11 September 1860. ANTJE F. DE VRIES, Wed. AGE L. KALSBEEK.

*** Heden bezweek onder een langdurig, geduldig lijden, in den ouderdom van ruim vier en twintig jaren, DEBONA TROMP, sints twee jaar gehuwd geweest met H. T. ZIJLSTRA.
Sneek, den 13 September 1860.
Eenigste kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Heden morgen omstreeks 7 ure behaagde het den Heer van leven en dood mijne lieve Echtgenoote, JOHANNA HENDRIKA SINNEMA, in den nog bloeijenden leeftijd van bijna 23 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van slechts 2 jaren en 2 maanden, door den dood van mijne zijde weg te nemen; mij nalatende een Kind. — Wat ik, hare Ouders, Broeders en Zusters in haar verliezen, kunnen zij, die haar gekend hebben, beseffen, doch wij hopen Gode te zwijgen, en niet te treuren, als degenen die geene hope hebben.
Harlingen, 13 September 1860. WOPKE HOEKSTRA.

HUIZUM, 13 September 1860. Heden overleed alhier de eerzame PAULUS A. HOEKEMA, in den ouderdom van bijna 77 jaren.
T. Z. HIELKEMA, Wed. P. A. HOEKEMA, mede uit naam der Kinderen.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

*** Heden ontsliep zacht, in den ouderdom van ruim 63 jaren, onze geliefde Vader TEUNIS VAN KOOTEN.
Noordwolde, den 14 September 1860. Uit aller naam, J. VAN KOOTEN.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Gisteren avond ruim 6 uur behaagde het den Heer van leven en dood, ofschoon eenigen tijd sukkelende, onverwachts, van mijne zijde weg te nemen mijn dierbare Echtgenoot ABRAHAM KLAAS BROUWER HUISINGA, Predikant bij de Hervormde gemeente alhier, in den ouderdom van ruim 42 jaren.

Hoogst smartelijk valt mij dit verlies, doch treurende met de beide lievelingen, die hij mij heeft achtergelaten, bouw ik op zijne woorden en vinde mijn troost in de hope op een zalig wederzien in de gewesten waar geen scheiding meer plaats vindt
Langezwaag, den 15 September 1860. E. G. DE JONGH, Wed. A. K. BROUWER HUISINGA.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, mijne innig geliefde Echtgenoot TRIJNTJE WILLEMS JAGER, in den ouderdom van 42 jaar en 3 maanden, na eene echtvereeniging van ruim 20 jaren, mij nalatende 5 nog hulpbehoevende Kinderen. Zwaar valt ons deze slag, doch de Heer, Wiens doen enkel wijsheid is, trooste en sterke ons, om in Zijnen wil te berusten.
Harlingen, 15 September 1860. D. BLEEKER, *Goud- en Zilversmid.*
Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

AANBESTEDING.

DE BURGEMEESTER DER GEMEENTE LEEUWARDEN is voornemens, op Vrijdag den 21 September e. k., des middags ten 12 ure, op het Gemeentehuis, publiek aan te besteden: Het **graven** van eene VAART, ter lengte van p. m. 450 el, in de Landen sectie F nos. 269, 270 en 643, nabij en uitloopende in het Oud Deel.

Het bestek ligt ter lezing bij den Architect der Gemeente en bij den Landbouwer R. G. Wartena, welke laatstgenoemde, de verlangd wordende aanwijzing en inlichtingen zal geven. J. H. BEUCKER ANDREÆ, *Burgemeester.*

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEEUWARDEN geven den belanghebbenden kennis, dat, ingevolge resolutie van Gedeputeerde Staten van Friesland, van den 12 Augustus 1859, no. 3, van wege het Gemeentebestuur zijn vervaardigd *Herziene Leggers of Registers van de Onderhoudpligtigen* van al zulke voorwerpen binnen de Gemeente, waarvan het onderhoud of de herstelling door meerdere personen gezamenlijk uit ééne hand voor het geheel moet worden gehoed en gedragen, als van:

a. de Ee of de Dokkumer Trekvaart, *b.* de Harlinger Trekvaart, *c.* de Jelsumer Grootevaart, *d.* de Taniameer en Zijlsloot, *e.* de Oude Meer en Zijlsloot, *f.* de Fonteinsloot en Pijp, *g.* de Wijnhoornster Zijlsloot, *h.* de Potmarge, *i.* het Ouddeel, *k.* de Kurkemeer, *l.* de Schieringersloot, *m.* de Draaisloot, *n.* de Molensloot, *o.* de Benkevaart, *p.* de Hoogeterpsloot, *r.* de Rijdweg en Voetpad achter de Hoven, *s.* de Bruggen in den reed naar Wilaard en Schilkampen, *t.* het Hooghout bij Schilkampen, *u.* Ganghouten met Leuningen en *v.* Waterlossingen of algemeene Riolen in de Stad.

Deze Leggers zullen, ingevolge art. 3 van het Reglement van 1836, van heden, gedurende twee maanden op het Gemeentehuis ter visie liggen van belanghebbenden, die hunne aanmerkingen en bezwaren daartegen, binnen eene maand na verloop van dat tijdstip, schriftelijk bij het Gemeentebestuur zullen kunnen indienen.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd.
Leeuwarden, den 15 September 1860.
Burgemeester en Wethouders voornoemd.
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IJLST maken bij deze bekend, dat de **JAARMARKT** aldaar dit jaar aanvangt den 9 en eindigt den 12 October.
IJlst, den 17 September 1860.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. RINGNALDA, *Burg.*
T. E. VAN POPTA, *Weth.*

OP den 10 Julij 1860 op Ameland aan Strand gespoeld zijnde een EIKEN BALK, lang 7 el en 6 palm, gemerkt no. 93 en no. 60/8, alsmede een fust TERPENTIJN, zoo worden de daarop regthebbenden uitgenoodigd dat aangespoelde te reclameren bij den Burgemeester van Ameland.

OP den 11 September 1860 op Ameland aan Strand gespoeld zijnde een fust RIJNWIJN, ongemerkt, inhoudende 110 kannen, zoo worden de eigenaars daarvan uitgenoodigd hetzelve te reclameren bij den Burgemeester van Ameland.

HET PLAATSELIJK BESTUUR VAN SMALLINGERLAND roept bij dezen op, ten verzoeke van Kerkvoogden der nagenoemde Hervormde Gemeenten en van het Collegie van Kerkmeesters der Hervormde Gemeente te Dragten, de stemgeregtigde Floreenpligtigen in die Gemeenten, om te verschijnen:

te *Boornbergum*, op Vrijdag den 28 September e. k., des voormiddags 10 uur;

te *Kortehemmen*, op dien dag, des voormiddags om 11 uur, beide ten huize van M. van Weemen, Herbergier te Boornbergum;

te *Oudega*, op Zaturdag den 13 October e. k., des voormiddags om 9 uur, ten huize van H. Eldering, Herbergier te Oudega;

te *Nijega*, op Zaturdag den 13 October e. k., des voormiddags om 11 uur, in de Kerk te Nijega;

te *Opeinde*, op Zaturdag den 13 October e. k., des namiddags om 1 uur, ten huize van D. Douma, Herbergier te Opeinde;

te *Dragten*, op Dingsdag den 9 October e. k., des voormiddags om 10 uur, op het Gemeentehuis te Dragten;

Ten einde, ieder in de zijnen: op te nemen de Rekening van Kerkvoogden en van het Collegie van Kerkmeesters te Dragten over 1859; vast te stellen de Begrooting voor het dienstjaar 1861 en te beraadslagen en te besluiten over zoodanige voorstellen als ter tafel kunnen worden gebragt, en wel speciaal te Oudega, omtrent het wijzigen der Begrooting voor 1860, wegens te doene reparatien aan de Kerk en den Toren.
Dragten, den 15 September 1860.
Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
E. MANGER CATS.
De Secretaris, F. S. REIDING.

VEEMARKT TE KOUDUM.

DE BURGEMEESTER VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, in plaats van de gewone Najaars-Veemarkt op 24 October, te Koudum eene **WEKELIJKSCHE VEEMARKT** zal worden gehouden, beginnende met den **eersten Maandag in October** en eindigende met den **laatsten Maandag in November.**
Koudum, den 15 September 1860.
De Burgemeester voornoemd,
K. TJEBBES.

PATENT-OLIE.

Het GEMEENTEBESTUUR van LEMSTERLAND zal, onder nadere goedkeuring, bij gesloten briefjes, aanbesteden: De levering van **1100 Ned. ponden** (netto gewigt) gezuiverde heldere PATENT-OLIE.

De levering moet geschieden in ééns, franco, in de Waag te Lemmer, vóór den 7 October a. s., in vaten van 100 à 200 pond (het fust terug). De gezegelde inschrijvingsbilletten moeten met de Monsters van minstens 5 Ned. oncen, franco, worden ingezonden vóór den 24 dezer maand. De betaling geschiedt zes weken na de levering en goedkeuring. *Het Gemeente-Bestuur voornoemd,*

Lemmer, C. L. van BEIJMA thoe KINGMA.
den 11 September 1860. *De Secretaris*, F. SCHAAFSMA.

HULPONDERWIJZERS.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van OLDEMARKT noodigen bij dezen uit allen, die genegen zijn te dingen naar eene der beide betrekkingen als HULPONDERWIJZER te Oldemarkt, — waaraan eene vaste jaarwedde is verbonden: aan de eene van *f* 300 's jaars, aan de andere van een gelijk bedrag, benevens de opbrengst eener heffing van schoolgeld ad *f* 5 per kind 's jaars voor ieder vak van het meer uitgebreid Onderwijs, waarin de Hulponderwijzer bevoegd is les te geven, — zich met *franco* brieven en onder overlegging der gevorderde bewijzen aan te melden bij den Burgemeester der Gemeente, vóór den 28 September aanstaande.

Boelgoed te Arum.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal op Vrijdag den 21 September 1860, 's morgens 10 uur, ten sterfhuize van Ruurd Feenstra te Arum, bij boelgoed, tegen gereede betaling, verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, bestaande in: 1 Kabinet, 1 Secretaire, 1 Klok, Tafel, Stoelen, Spiegel, Schilderijen, Koper, Tin, Glas en Aardewerk; **2 Bedden met toebehooren, Linnen Goederen en Kleederen**, en voorts **1 Balans met Schalen, Schalen, Gewigten, Schoenmakersgereedschappen** enz.

Verkoop te Woudsend.

De Notaris A. HAAGSMA te Sneek zal Donderdag 4 October e. k., 's namiddags 2 uur, bij Wielsma te Woudsend, *in ééne zitting* veilen en verkoopen: Het OOSTELIJK DEEL, groot 96 r. 45 e., van den voormaligen Woudsender Weg, strekkende van af den Lemster Straatweg tot waar vroeger het brugje was, en zulks in 2 perceelen, met regt van zamenvoeging.

GEWONE NAJAARS OPRUIMING.

A. VAN ASSEN,

bij de KOORNBEURS te LEEUWARDEN,

zal tot en met Zaturdag den 22 September e. k. eene opruiming houden tegen lage prijzen van alle van vorige saizoens overgeblevene ROBES, DOEKEN, MANTELS, MANTILLES enz., enz., zoomede van eene groote partij gekleurde ZIJDEN STOFFEN van af *f* 1 en hooger; alsmede van diverse LAPPEN, WITTE GOEDEREN, MANTELSTOFFEN, LINTEN, DOEKJES enz. enz.

LET WEL. De Ondergeteekende, dezer dagen haren Echtgenoot, in den leeftijd van 44 jaren, door den dood hebbende verloren, heeft de eer het geachte publiek te berigten, dat de door haren wijlen Echtgenoot uitgeoefende affaire in KANTOOR- en SCHRIJFBEHOEFTEN, zoomede het Commissionnairschap in BEHANGSELPAPIEREN uit het gerenommeerde magazijn van den heer B. DRILSMA te Groningen, door haar, met behulp van haar Vader en oudsten Zoon, zal worden voortgezet. Zij hoopt, dat de begunstigers van haren wijlen Echtgenoot haar, in haren Weduwenstaat en als met de verzorging van vijf, allen minderjarige Kinderen belast, niet zullen vergeten, en is zoo vrij daartoe hunne ondersteuning beleefdelijk in te roepen. S. DRILSMA,

Leeuwarden, 17 September 1860. Wed A. C. Arends.

THEEËN,

zuiver, krachtig en **frisch** van smaak, in verzegelde Pakjes van af 12½ Ned. lood. **Prijscouranten** gratis bij

Leeuwarden, W. MEINDERSMA Hz., *Amelandspijp.*

Ik Ondergeteekende, eigenaar der nieuw opgerigte CICHOREI-FABRIJK van wijlen LOUW Az. de VRIES te Ferwerd, beveel door deze mijnen Zoon, SIMON CLEWITS, tot het leveren van CICHOREI aan de vroeger geëerde Begunstigers en anderen minzaam aan, verzoekende vriendelijk hem met UEds orders te mogen willen vereeren.

Ferwerd, September 1860. R. CLEWITS.

De Ondergeteekende het bedrijf in de CICHOREI FABRIJK van mijnen Vader, onder toezigt van een' reeds sedert vele jaren bij de Familie de VRIES dienende en in het vak ervaren Knecht, uitoefenende, beveelt zich tot het leveren van CICHOREI in de gunst zijner gewestgenooten vriendelijk aan; verzoekende met hunne orders vereerd te mogen worden.

Ferwerd, September 1860. S. CLEWITS.

De Ondergeteekenden, voornemens zijnde in den loop dezer week eene buitengewone **vette jonge KOE** te zullen slagten, verzoeken vriendelijk om de gunst hunner Plaats- en Landgenooten.

Makkum, 18 September 1860. L. en K. BANGMA.

M. M. E. Tourneur Fils & Co.,

Négotiants en Vins et Cognacs,

à BORDEAUX. MAISON à la HAYE.

AGENT PRINCIPAL pour la Vente *Groningue* **M. A. HESSELINK, Jz. MAISONS** à *Paris*, *Londres*, *Vienne*, *Berlin*, *Bruxelles*; **VINS Purs et Naturels, COGNACS et EAU DE VIE.** EXPEDIER DIRECTEMENT pour *AMSTERDAM*. En Pièce, ½ Pièce ou Paniers de 50 et 100 Bouteilles aux mêmes Prix que les Consommateurs Français les payent en France.

Ingevolge bovenstaande advertentie houd ik mij beleefdelijk aanbevolen in het leveren van **zuivere** BORDEAUX-, WITTE BOURGOGNE en CHAMPAGNE-WIJNEN, alsmede COGNAC, BRANDEWIJN, LIKEUREN enz., volgens **Prijs-Courant.**

Groningen 1860. A. HESSELINK, Jz.,
uitsluitend Agent voor *Groningen*, *Friesland*, *Drenthe*.

Adres aan de Noorderhaven, letter I, 221.

DE BOER & Co.,

WIRDUMERDIJK te LEEUWARDEN,

berigten hunne geëerde Begunstigers de ontvangst der **Nieuwste Modellen** van NAJAARS-MANTELS en PALETOTS voor het tegenwoordig saizoen.

REVALENTA ARABICA.

Een Burgerman te Breda heeft aan zijn Zoontje, dat aan verzwakking leed en ondanks alle daartegen aangewende middelen geheel weg kwijnde, ten laatste de **REVALENTA ARABICA** toegediend, met dat gevolg, dat het Kind thans na een gebruik van slechts 4 bussen frisch en gezond is. De Heer M. JANSSEN aldaar is gaarne bereid, mondeling nadere inlichtingen te geven.

De **REVALENTA** is de aandacht van alle Lijdenden en Zwakken en voornamelijk van hen, die aan gebrekkige spijsvertering sukkelen, overwaardig. Een boekje, dat den lezer met dit voortreffelijk geschenk der natuur bekend maakt, wordt gratis afgegeven in het ***Verkoophuis*** en de bekende Dépôts; wij verzoeken een ieder het door te lezen en het nut er van te trekken, dat het overtuigend belooft.

De volmaakste gezondheid, kracht en nieuwen levenslust hergeeft

DE REVALENTA ARABICA.

ZINKINGS, hoofdpijn, slijm, zuur, maagpijn, galziekten, aamborstigheid, hoest, verstoppingen, diarrhaea, slechte spijsvertering, oprispingen, spanning op de maag en eene menigte andere ziekten geneest **Du Barry's Revalenta** spoedig en met weinig kosten.

Als voeding voor kleine Kinderen is zij ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met Melk. Zij verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Zieken kunnen geen beter diëet houden dan zich bij de **Revalenta** te bepalen, die op verschillende wijze zeer smakelijk gereed kan gemaakt worden.

Er zijn vele nagemaakte soorten, **echt** is de **Revalenta** van de Heeren BARRY DU BARRY & Co., alleen te verkrijgen in het **Verkoophuis** of zijne Dépôts, in bussen van 87½ ct., *f* 2, *f* 3.50, *f* 8, *f* 16.

Men lette er vooral op, dat iedere bus, tot waarborg der echtheid, door F. VON WINDHEIM & Co., ***Verkoophuis****, geteekend is.*

Amsterdam, **Verkoophuis;** Leeuwarden, J. H. van Haagen, bij de Koornmarkt I 343, en Gebr. de Graaff; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Dragten, J. Posthuma Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, J. L. Haaxma; Heerenveen, G. Overdiep; Kollum, C. Nihot; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Noordwolde, Jacob Veenstra; Sneek, P. T. Potma, en in de andere Steden in de bekende Dépôts.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY,

als geneesmiddel voor Galziekten, slechte Spijsvertering en aandoeningen van den Lever. De kenteekenen van deze ziekten zijn de volgende: misselijkheid, kramp in de maag, gedruktheid na het eten, gebrek aan eetlust, het zuur, kwijning, neêrslagtigheid des geestes en eene algemeene verzwakking. Het verdrijven van de oorzaak der ziekte is de gewigtigste stap, waarvoor de Pillen bijzonder geschikt zijn, vermits dezelven zulke zuiverende en vernieuwende eigenschappen bezitten, dat de Lever spoedig hersteld is, de overtollige Gal verdreven, de Maag versterkt, de Geest verlevendigd en de patient volkomen gezond wordt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
POTJES ZALF „ „ 0.80, „ 1.85, „ 3, „ 7.05, „ 13.85, „ 20.50.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; W. Beintema, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. G. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; London, Holloway's Etablissement, Strand 224, en New-York, 80 Maiden Lane.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN naar **HULL**
en van **HULL** terug
op **HARLINGEN** via **ZWOLLE.**

Het ijzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapitein B. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** wekelijks des **Zaturdags** morgens met het eerste getij, behoudens buitengewone omstandigheden, en van **HULL** terug via ZWOLLE op hier des **Woensdags** morgens, waarmede uitmuntende gelegenheid bestaat tot het aanvoeren van MANUFACTUREN en allerhande Goederen *regtstreeks tot* ***Harlingen***, tot billijke vracht en onkostberekening.

Adres en informatien bij de Agenten W. C. L. RINGROSE, *Hull.*
I. & S. WIARDA, *Harlingen.*

Volksvermakelijkheden.

Ter gelegenheid van de Kermis op *Pietershoek onder Goënga* zullen bij J. R. v. d. PLAATS en de Erven G. de RUITER, beide van Kasteleins bedrijf aldaar, zonder nadere aankondiging, gegeven worden de navolgende **Volksvermakelijkheden**, als:

Op *Vrijdag den 21 September e. k., 's namiddags ten twee ure precies*, eene **Harddraverij** van Paarden, die, uitgezonderd als driejarigen, geen Prijs of Premie, onder den man, hebben gewonnen, om ***een extra fraai bewerkt stuk ZILVER*** TOT PRIJS; waarna, *ten huize der Erven*, 's avonds ten 8 ure, **BUIKSPRAAK** en **MIMIEK.**

Op *Zaturdag den 22 September daaraanvolgende, 's namiddags ten 2 ure precies, ten huize van den eerstgenoemde*, eene **BILLARDPARTIJ**, om ***een zeer fraai GOUDEN HOROLOGIE*** TOT PRIJS en ***eene nader te bepalen PREMIE.***

En op *Maandag den 24 van evengemelde maand September, 's namiddags ten 2 ure precies*, het **GEMASKERDE CONCOURS** of **een WEDLOOP van Crinolines in Zakken, zonder Vrouwen**, om ***een nader te bepalen PRIJS en PREMIE.***

's Avonds, gedurende de Kermis, **ILLUMINATIE** door sterlicht, **vocaal en instrumentaal STRIJKMUZIJK** en **TARTAARSCH BAL.**

S. LIJCKLAMA à NIJEHOLT, Apotheker te Bolsward, vraagt een PROVISOR, voorzien van goede getuigschriften.

Een KUIPERSKNECHT kan terstond werk bekomen bij O. van GORKUM, Mr. Kuiper te Roordahuizum.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan terstond of op den 12 November eene dienst bekomen, bij D. UBBENS, Mr. Bakker op de Tuinen te Leeuwarden.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk geplaatst worden bij S. van der STEEG, Mr. Bakker te Franeker. Brieven franco.

*** PRIJSVERHOOGING VAN V. D. PALM'S BIJB. V. D. JEUGD.

U. PROOST verkoopt deze **nu** voor ***f* 11.00** in plaats van *f* 8.80.

Belanghebbenden worden verzocht niet te willen nalaten hunne ADVERTENTIEN van **Verkoopingen** en **Aanbestedingen** in het te 's Gravenhage uitgegeven

ADVERTENTIEBLAD

te doen plaatsen, daar dit Blad buitengewoon verspreid is en algemeen voor deze Advertentien gezocht wordt.

*** De geheele onverkorte STUNDEN der ANDACHT, voor iedereen.

GOEDKOOPE UITGAVE VAN HEINRICH ZSCHOKKE'S

UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD.

Vertaald door **J. M. L. ROLL**, Predikant te *Amsterdam*.

Compleet in Tien nette Boekdeelen, ieder van Vijf Afleveringen, à **TWINTIG CENTS** per Aflev. (van 48 of meer Pag.)

Dit onschatbare Boek is een Levensgids zoowel voor Jonge Lieden als Meer Bejaarden. Over **alle Christelijke Feestdagen, Gods grootheid en goedheid in de Schepping, Dood en Eeuwigheid, het Rijk van Jezus op Aarde**, en andere voor den Christen belangrijke onderwerpen, bevat het verschillende schoone Overdenkingen. — De Inteekening staat alsnog open bij TEN BRINK & de VRIES, te *Amsterdam*, en verder alom. De 48ste afl. is verschenen.

Ter Leeuwarder Courant-Drukkerij van de Erven H. ... [illegible]